

EKSPERTYZA ORNITOLOGICZNA I CHIROPTEROLOGICZNA

Samuel Odrzykoski

kom: 607-781-904

e-mail: samuel.odrzykoski@gmail.com

Poznań 27.08.2018

WSTĘP

W myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018r., poz. 142, z późn. zm.) i ustawy z dnia 13 kwietnia 2007r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2018r., poz. 954). projekty dotyczące termomodernizacji budynków wymagają ekspertyzy stwierdzającej bądź nie gnieźdzenia się ptaków i obecności nietoperzy.

15.08.2018 przeprowadzono kontrolę budynku Szkoły Podstawowej nr 24, ul. Lilli Wenedy 19 w Gdańsku, celem stwierdzenia gnieźdzenia się ptaków, występowania optymalnych siedlisk dla ptaków oraz obecności nietoperzy- Foto 1-3.

Foto 1. Frontowa elewacja szkoły od strony północnej.

Foto 2. Wschodnia ściana szkoły.

Foto 3. Elewacja szkoły od strony boiska sportowego.

METODYKA

Każdą ze ścian budynku dokładnie sprawdzono pod kątem możliwości występowania ptaków. Notowano wszelkie potencjalne siedliska mogące stanowić miejsce gnieźdzenia się ptaków.

Kontrolę chiropterologiczną prowadzono dwukrotnie przez ok. 60 min. w godzinach wieczornych (21:30- 22:30) oraz wczesno rannych (od 4:00-5:00). W tym czasie obserwowano budynek w celu wykrycia wylatujących z kolonii nietoperzy oraz powracających do kolonii nietoperzy. Dodatkowo prowadzono nasłuch dookoła budynku przy pomocy detektora ultrasonicznego Pettersson D-230.

Nagrania były analizowane w programie Adobe Audition 1.5, a nagrane nietoperze identyfikowane do gatunku lub rodzaju.

WYNIKI

Podczas kontroli chiropterologicznej zarejestrowano 2 przeloty nietoperzy- karliki malutkie *Pipistrellus pipistrellus*. Karliki żerowały wzdłuż ogrodów domków jednorodzinnych znajdujących się na wschód od szkoły. Nie zaobserwowano, żeby nietoperze wylatywały z terenu szkoły, możliwe, że niewielka kolonia rozrodcza znajduje się pod dachem któregoś z budynków mieszkalnych. Stwierdzono potencjalne miejsca, w których karliki mogłyby założyć niewielką kolonię rozrodczą pod opierzeniem dachowym.

Podczas kontroli ornitologicznej stwierdzono miejsce gnieźdzenia się kawki zwyczajnej *Corvus monedula*- młodego ptaka obserwowano przy niezakratowanym otworze wentylacyjnym znajdującym się w południowo- zachodnim narożniku głównego budynku- Foto 4-6.

Foto 4-6. Zachodnia ściana głównego budynku, gdzie stwierdzono lęg kawki. Okręgiem zaznaczono także drugie gniazdo wróbla znalezione na tej samej elewacji.

Na budynku stwierdzono także pozostałości gniazd wróbla domowego *Passer domesticus*. Nie obserwowano w bezpośrednim sąsiedztwie ptaków dorosłych lub młodych, ale niewątpliwie są to gniazda z obecnego sezonu lęgowego- Foto 7-8. Jedno gniazdo stwierdzono pod parapetem okna znajdującego się w dobudowanym skrzydle zachodnim (od strony boiska sportowego). Drugie gniazdo znaleziono także pod parapetem okiennym na zachodniej elewacji budynku głównego.

Foto 7. Jedno z gniazd wróbla stwierdzono pod parapetem okiennym na południowej elewacji dobudowanego skrzydła (zachodniego).

Foto 8. Gniazdo wróbla znalezione na elewacji zachodniej głównego budynku (patrz. też Foto 4).

Na budynku głównym znaleziono także otwory pod opierzeniem dachu, mogące stanowić siedlisko lęgowe dla jerzyka *Apus apus*.

PODSUMOWANIE

Na kontrolowanym budynku stwierdzono gnieźdzenie się 2 par wróbla domowego oraz 1 pary kawki zwyczajnej. Stwierdzono także potencjalne siedliska lęgowe dla jerzyka oraz karlika malutkiego.

Wszelkie prace, których konsekwencją będzie zniszczenie gniazd i siedlisk ptaków lub/i nietoperzy wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku.

Niniejsza ekspertyza ważna jest do rozpoczęcia kolejnego sezonu lęgowego, czyli do 1 marca 2019. W przypadku, gdy prace remontowe rozpoczną się po 1 marca 2019, kontrolę ornitologiczną i chiropterologiczną należy powtórzyć.

W okresie zimowym zaleca się zabezpieczenie otworów, w których stwierdzono gnieźdzenie się ptaków według poniższych zasad. Zaleca się także uszczelnienie wszystkich otworów znajdujących się pod opierzeniem, które stanowią potencjalne miejsce gnieźdzenia się jerzyków. Lokalizacja gniazd oraz miejsc zalecanego zabezpieczenia budynku zaznaczono na Ryc. 2.

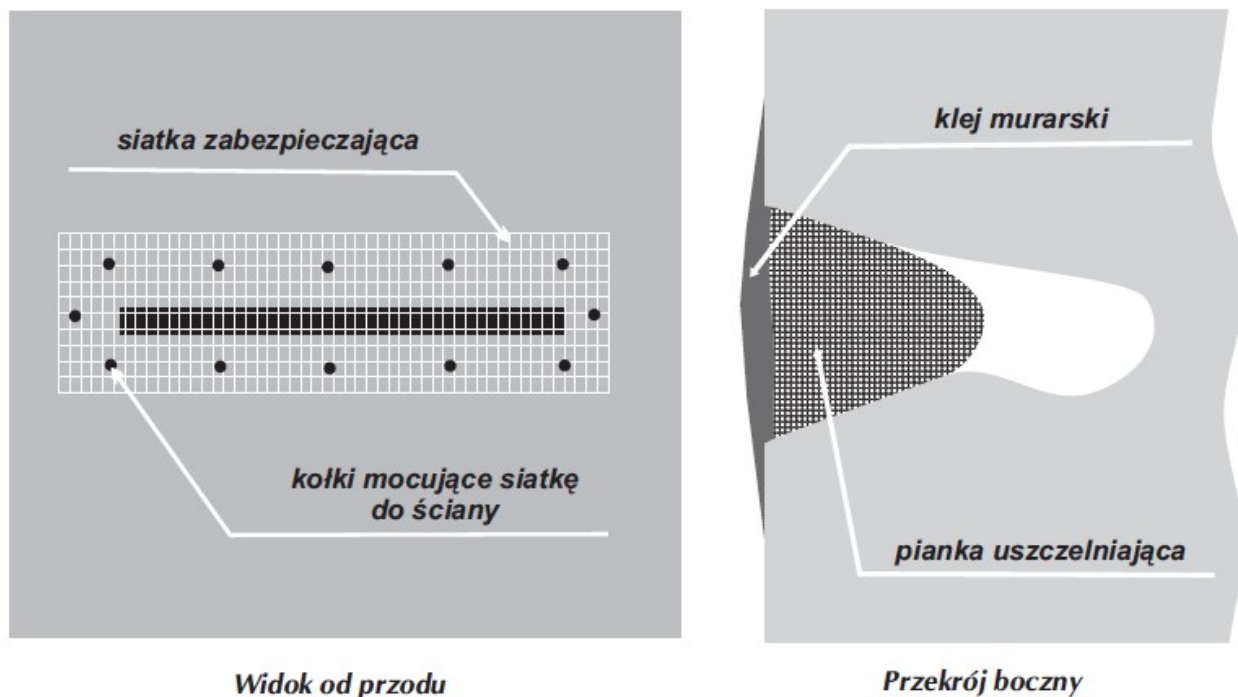
ZABEZPIECZENIE OTWORÓW

W sezonie zimowym (listopad- luty) poprzedzającym termomodernizację należy zabezpieczyć otwarte przewody wentylacyjne. Niezależnie od zastosowanej metody ocieplania należy sprawdzić czy w tej przestrzeni nie znajdują się ptaki oraz nietoperze (przy udziale ornitologa/chiropterologa). Po niestwierdzeniu ptaków i nietoperzy należy zamknąć kratkami wszystkie otwory.

Otwory można zabezpieczyć pianką uszczelniającą. Po wypełnieniu szczeliny/otworu, zewnętrzną warstwę należy dodatkowo zabezpieczyć zaprawą lub klejem murarskim- Rys 1. Nie powinno się jednak stosować zbyt cienkiej warstwy zaprawy lub kleju (poniżej 1 cm) ponieważ ptaki, zwłaszcza kawki, potrafią ją przebić i dostać się do miękkiej pianki. Można również wypełniać otwory samą zaprawą lub klejem bez użycia pianki. Drugim polecanym sposobem zabezpieczenia szczelin jest przykrywanie ich siatką drucianą lub mocną siatką plastikową. Siatkę mocuje się do ściany przy pomocy kołków rozporowych (źródło: „Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody” P. Wylegała, R. Jaros, R. Dzieciołowski, A. Kepel, R. Szkudlarek, R. Paszkiewicz. PTOP Salamandra 2009).

UWAGA: Przed wypełnieniem otworów, należy sprawdzić każde miejsce, przy użyciu latarki i kamery endoskopowej czy nie znajdują się tam nietoperze! Zadanie to powinien wykonać ornitolog/chiropterolog lub pracownicy firmy wykonującej prace zabezpieczające po przejściu specjalnego przeszkolenia pod kątem występowania ptaków i nietoperzy na budynkach.

W przypadku, gdy zostaną stwierdzone ptaki lub nietoperze w otworach należy je pozostawić (dotyczy to szczególnie hibernujących nietoperzy) nie niepokojone a miejsce zasiedlenia zaznaczyć wyraźnie malując okrąg z czerwonej farby dookoła otworu/szczeliny etc.

Ryc. 1. Schemat zabezpieczenia otworów i szczelin.

KOMPENSACJA PRZYRODNICZA

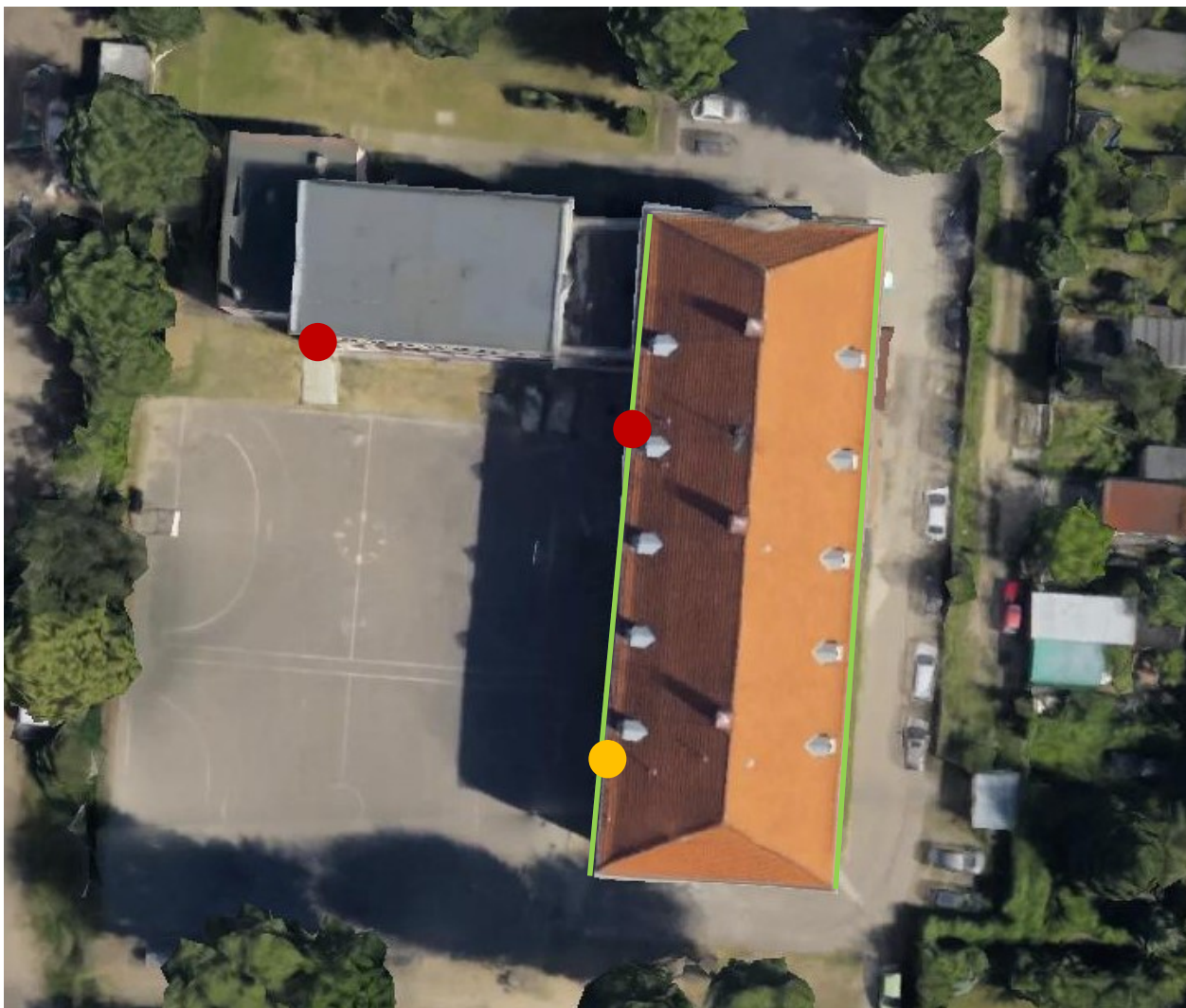
W myśl obowiązujących przepisów, Inwestor zobowiązany będzie do przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej za zniszczone siedliska. Kompensacja polegać będzie na zawieszeniu skrzynek lęgowych dla ptaków oraz schronów dla nietoperzy. Należy zamontować:

1. Skrzynki lęgowe dla ptaków:

- 4 skrzynki lęgowe dla jerzyka *Apus apus*, wykonanych z trocinobetonu. Można zastosować system podtynkowy lub natynkowy. Skrzynki należy zamontować w jednej linii pod opierzeniem wschodniej ściany. Skrzynki mogą zostać pokryte farbą elewacyjną.
- 6 skrzynek lęgowych dla wróbla domowego *Passer domesticus*, wykonanych z trocinobetonu. Można zastosować system podtynkowy lub natynkowy. Skrzynki można zamontować na północnej lub na ścianie wschodniej w grupach po 2 szt. w dwóch lokalizacjach. Skrzynki mogą zostać pokryte farbą elewacyjną.
- 3 skrzynki lęgowe dla kawek także wykonane z trocinobetonu, tak aby można je było pomalować farbą elewacyjną. Skrzynki najlepiej zawiesić w jednej linii w odstępach 2-3 metrów na ścianie zachodniej (w pobliżu istniejącego, zajętego, otworu wentylacyjnego).

2. Schrony dla nietoperzy:

- 4 podtynkowe schrony rozrodcze dla nietoperzy wykonane z trocinobetonu. Należy je zamontować w dwóch grupach od strony południowej budynku.

Ryc. 2. Lokalizacja stwierdzonych gniazd ptaków: wróbla domowego ● oraz kawki zwyczajnej ●. Gniazda te należy zabezpieczyć w okresie listopad- luty przed ponownym zagnieżdżeniem się ptaków. Zieloną linią zaznaczono szereg otworów pod opierzeniem głównego budynku, gdzie stwierdzono potencjalne miejsca lęgowe jerzyka oraz miejsca rozrodcze nietoperzy.

Ekspertyzę sporządził

Samuel Odrzykoski

Samuel Odrzykoski

kom: 0048 607-781-904

e-mail: samuel.odrzykoski@gmail.com